

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти

Затверджено

На засіданні кафедри спеціальної освіти
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № ____ від _____ 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни
«Психофізіологія»,
що викладається в межах ОПП 016.01 «Логопедія» за спеціалізацією «Логопедія» для
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Спеціальна освіта»

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	«Психофізіологія»
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 016 Спеціальна освіта
Викладач (-і)	Кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти Андрейко Б.В.
Контактна інформація викладача	Моб.: 097 920 07 40 e-mail : bogdanaandrejko@gmail.com
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щоп'ятниці 11.30-13.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	

Інформація про дисципліну	Зміст навчальної дисципліни «Психофізіологія» розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти освітнього ступеня бакалавр необхідні знання для розуміння понятійного апарату дисципліни, розуміння концептуальних засад та закономірностей функціонування психофізіологічної реальності, яка є базою усіх психологічних процесів, властивостей та станів людини.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Психофізіологія» є обов'язковою дисципліною зі спеціальності «016 Спеціальна освіта» для освітньої програми «Спеціальна освіта», яка викладається в 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної дисципліни «Психофізіологія» є ознайомлення студентів із фізіологічним забезпеченням організму людини психічних явищ на системному, анатомічному, клітинному і молекулярному рівнях.
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кабанюк В.О., Гаврилькевич В.К. Психофізіологія: навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 200 с. 2. Кокун О.М. Психофізіологія. К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с. 3. Луценко О.Л. Психофізіологія: прикладні аспекти: навчально-методичний посібник. – Х.: ХНУ імені Каразіна, 2011. – 48 с. 4. Островська К.О., Островський І.П. Основи психолого-педагогічної та медичної діагностики дітей із спектром аутистичних порушень. Навчальний посібник. – Львів, Тріада плюс, 2015. – 228 с. 5. Прикладна психологія: навчальний посібник / В.М. Павленко, І.В. Кряж, О.Л. Луценко та ін. ; за ред. В.М. Павленко. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 532 с. (глава «Психофізіологія») 6. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології. – К.: Академвидав, 2011. – 296 с. 7. Філіппов М.М. Психофізіологія людини. К.: МАУП, 2003. – 136 с.

<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денна форма навчання _48_ годин аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 28 години самостійної роботи./ Заочна форма навчання _10_ аудиторний занять. З 6 годин лекцій, 4 години практичних занять та 28 годин самостійної роботи.</p>
<p>компетентності</p>	<p>Фахові компетентності:</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН 4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.</p> <p>РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуальнотипологічних відмінностей.</p> <p>РН 8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p>

Ключові слова	Психічне явище, психологія, фізіологія, організм людини.
Формат курсу	Очний/заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру Тестовий
Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на компетентностях, сформованих у межах навчальних дисциплін: «Анатомія та основи генетики людини», «Сенсорні системи і їх порушення», достатніх для осмислення змістових і процесних аспектів порушень розвитку, урахування їх можливості забезпечити розуміння механізмів психічних явищ людини.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, дискусія, практико-спрямовані завдання, методи активного навчання, проблемно-орієнтоване навчання, проектне навчання, технології змішаного навчання.
Необхідні обладнання	Під час викладання навчальної дисципліни використовуються: електроенцефалограф, комп'ютер із загально вживані програми та операційні системи, мультимедійний проектор, камера, мікрофон, фліпчарт, маркери
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u> • контрольні заміри (2 модулі): 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>10</u> • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів <u>50</u> Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u>

	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання запланованих видів навчальної роботи та двох колоквиумів. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації та двох колоквиумів. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час семінарського заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх запланованих видів навчальної роботи та екзамену. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методи в психофізіологічних дослідженнях. 2. Основи сенсорики та сприйняття. 3. Нейронні механізми сприйняття. 4. Сприйняття кольору з позиції векторної моделі обробки інформації. 5. Проблема уваги у психофізіології. 6. Характеристики і види уваги. 7. Автоматичні і контрольовані процеси обробки інформації. 8. Мимовільна увага. 9. Потенціали які пов'язані з подіями як кореляти мимовільної уваги. 10. Довільна увага. 11. Фізіологічне і психологічне значення смаку і запаху їжі для людини

	<ol style="list-style-type: none"> 12. Сучасні дослідження підпорогового сприйняття 13. Психофізіологічні концепції уваги 14. Рухова діяльність і розвиток людини 15. Сучасні методи психофізіологічного відбору 16. Діагностика стану при здійсненні психофізіологічного забезпечення діяльності 17. Моніторинг психофізіологічного стану 18. Значення емоцій в життєдіяльності людини 19. Емоції і спілкування 20. Сучасні теорії емоцій 21. Спостереження за проявом емоцій 22. Суспільна та трудова діяльність у розвитку свідомості людини 23. Історія розвитку наукових поглядів на свідомість 24. Несвідоме – як психічний феномен 25. Сон у життєдіяльності людини 26. Психофізіологічні механізми пам'яті 27. Мовлення у філо- та онтогенетичному розвитку людини 28. Мислення як психофізіологічний процес 29. Мова і свідомість 30. Системний підхід в психофізіології 31. Психофізіологічні зміни при виконанні діяльності 32. Медико-біологічні фактори ефективності професійної діяльності спеціалістів 33. Типи взаємин психіки і вегетатики 34. Адаптація та її значення в системі психофізіологічного забезпечення 35. Нейроімунна психофізіологія. 36. Педагогічна психофізіологія. 37. Соціальна психофізіологія.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК
Схема курсу

№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Предмет психофізіології. Методи психофізіологічних досліджень.</p> <p>Розвиток та взаємовплив психології та фізіології. Методи психофізіологічних</p>	Лекція, 2 год.	<p>1. Кабанюк В.О., Гаврилькевич В.К. Психофізіологія: навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. –</p>		2 тижні

	досліджень (біоструми, імпеданс, електроенцефалографія, електроокулографія, електроміографія, електрокардіографія, магнітоенцефалографія та позитронно-емісійна томографія).		200 с. 2. Кокун О.М. Психофізіологія. К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с.		
2	Тема 2. Системи управління рухами. Типи рухів. Координація рухів, вироблення рухових навиків. Центральні апарати управління рухами. Схема тіла та система внутрішнього уявлення. Танцювальна та тілесна терапія – психофізіологічна основа.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год.	1. Кабанюк В.О., Гаврилькевич В.К. Психофізіологія: навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 200 с.		2 тижні
3	Тема 3. Психофізіологія мотивації та емоцій. Функції емоцій. Структури мозку, які реалізують функції емоцій. Вплив емоцій на діяльність та функціонування людини. Мотиваційна система людини.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год	Кокун О.М. Психофізіологія. К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с.		2 тижні
4	Тема 4. Психофізіологія уваги. Стимули і реакція. Нервова модель стимулу. Нейрофізіологічні механізми уваги. Структурно-функціональна організація уваги. Роль гамма- та бета – хвиль в організації процесу уваги. Очно-рухові реакції. Соціальна основа уваги.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год	Кокун О.М. Психофізіологія. К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с.	Проаналізувати роль гамма- та бета – хвиль у процесах уваги	2 тижні
5	Тема 5. Психофізіологія пам'яті. Часова організація пам'яті. Стан енграми. Оперативна та довготривала пам'ять. Молекулярні механізми пам'яті. Дискретність мнемічних процесів. Обсяг та швидкодія пам'яті. Нейронні коди пам'яті.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год	Кокун О.М. Психофізіологія. К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с.		2 тижні

6	Тема 6. Мовлення та мова. Лексика, обробка слів та словосполучень. Орфографія, фонологія, морфологія, семантика. Речення. Синтаксис. Продукування мови та мовлення.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год	Коцун О.М. Психофізіологія. К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с.	Скласти алгоритм формування звуків (слів, словосполучень, речень)	2 тижні
7	Тема 7. Апаратні методи стимуляції мозку. Магнітна транскраніальна стимуляція мозку. Мікрополяризація. Томатіс-терапія. Апаратне забезпечення.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год	1. Островська К.О., Островський І.П. Основи психолого-педагогічної та медичної діагностики дітей із спектром аутистичних порушень. Навчальний посібник. – Львів, Тріада плюс, 2015. – 228 с. 2. Прикладна психологія: навчальний посібник / В.М. Павленко, І.В. Кряж, О.Л. Луценко та ін. ; за ред. В.М. Павленко. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 532 с. (глава «Психофізіологія»)		
8	Тема 8. Психофізіологічний вплив на імунітет. Вроджений та клітинно-опосередкований імунітет. Психофізіологічні впливи на імунну функцію. Вплив стресу на імунітет. Гормони та імунітет. Настрій, депресія, психотерапевтичні інтервенції.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год	Прикладна психологія: навчальний посібник / В.М. Павленко, І.В. Кряж, О.Л. Луценко та ін. ; за ред. В.М. Павленко. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 532 с. (глава «Психофізіологія»)		
	Тема 9. Клінічна психофізіологія. Депресія. Шизофренія. Порушення внутрікрікових зв'язків – основа				

	патогенетичних механізмів шизофренії та депресії.				
	Тема 10. Соціальна психофізіологія. Від соціобіології – до соціальної психофізіології. Об'єднання індивідумів у громади.		Кокун О.М. Психофізіологія. К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 184 с.		